

Extramaterial till Liber Läs Läsförståelse C

Läsning, samtal och skrivande

Arbetet med *Läsförståelse C* bygger på en tydlig och återkommande lektionsstruktur där högläsning, ordkunskap och skrivuppgifter integreras för att stärka elevernas språk- och läsförståelse. Varje vecka introduceras ett antal målord – centrala ord som eleverna får möta flera gånger i olika sammanhang. Några ord finns direkt i texten, medan andra lyfts in i undervisningen för att bredda och fördjupa elevernas ordförråd.

Arbetet med texterna bygger på principer från reciprok undervisning. Läraren modellerar hur man kan förutspå innehåll, ställa frågor, reda ut svåra ord och sammanfatta det man har läst. Eleverna får stegvis ta ett större ansvar för samtalet och pröva strategierna själva. På så sätt utvecklas både deras förståelse av texten och deras egna metoder för att läsa och samtala om texter.

Syftet med upplägget är att eleverna ska utveckla både sitt aktiva ordförråd och sin förmåga att förstå och tolka texter. Eleverna får möta orden i högläsningen, bearbeta dem genom samtal, övningar och spel samt använda dem i egna texter. Detta ger flera tillfällen till repetition och variation, vilket är avgörande för att orden ska befästas.

Undervisningen utgår från en gemensam struktur: lektionen inleds med att läraren tydliggör målet och visar var klassen befinner sig i planeringen. Därefter följer högläsning eller parläsning, där läraren förklarar utvalda ord med elevnära exempel och bildstöd. Efter läsningen sker samtal om textens innehåll, kopplat till både förståelsefrågor och ordkunskap.

Varje vecka fördjupas några av målorden mer systematiskt, ofta med stöd i *Liber Läs Ordkunskap A* och *B* eller andra språkutvecklande material. Eleverna får träna på att definiera ord, använda dem i meningar, jämföra och sortera dem samt tolka dem i olika sammanhang. Genom kooperativa övningar, EPA-samtal, ordspel och skrivuppgifter ges eleverna möjlighet att samarbeta och använda språket aktivt.

En central del är att eleverna parallellt skriver på en egen berättelse. Genom att använda målord i sina egna texter får de pröva orden kreativt och meningsfullt. Skrivandet sker stegvis, där eleverna skriver inledning, händelse, lösning och avslutning i olika kapitel. Läraren modellerar strukturen och ger exempel, medan eleverna får stöd utifrån sina individuella behov.

Varje vecka avslutas med repetition och ett kort veckotest av målorden. Eleverna får också reflektera över vilka ord de använt mest eller känner sig säkrast på. Detta sker till exempel genom självskattning med symboler eller gemensamma ordmoln. På så sätt synliggörs elevernas utveckling och läraren får underlag för fortsatt undervisning.

Sammanfattningsvis vilar arbetet på tre bärande delar: tydlig struktur, systematisk ordträning och varierade arbetssätt. Genom kombinationen av högläsning, samtal, övningar, spel och eget skrivande får eleverna många ingångar till orden och ges möjlighet att utveckla både förståelse och användning.

Vecka 1 – Kapitel 1

Här följer ett exempel på hur en veckas arbete kan läggas upp och struktureras.

Konkreta nivå 1-ord: blänker, flyter, vattenytan, guppar, vadar, skramlar, slät (finns i texten)

Abstrakta nivå 2-ord: : föremål, beskriva, förvänta, miljö, inledning, utvärdera, målord

Dag	Innehåll
Måndag	Startuppgift: Läsförståelse C. Genomgång av mål och struktur. Högläsning och samtal om texten. Introduktion av målorden.
Tisdag	Fördjupning av målorden med övningar t.ex. från <i>Ordkunskap A</i> eller <i>B</i> (samtal, lekar, sortering, jämförelser).
Onsdag	Kooperativ övning: Mina ord, dina ord. Beskriva miljön i en bild, t.ex. en strand med en flaskpost. EPA-samtal kring vad man kan skriva om i en berättelse. Hur kan den börja? Skrivuppgift: Inledning av en berättelse där fem av målorden ska ingå. Eleverna börjar skriva på sin berättelse med stöd av EPA och exempel.
Torsdag	Eleverna får möjlighet att göra klart uppgifter.
Fredag	Repetition av målorden. Lucktext med meningar där ordet saknas. Ordspel parvis. Eleverna drar ett kort och säger en mening med ordet. Veckotest av målorden i Google Formulär eller på papper (koppla ord till rätt förklaring). Avslut: Ord-moln eller annan utvärdering med smileys. Samtal: När kommer du använda målorden hemma eller i skolan?

Författaren till Liber Läs Läsförståelse, Marika Nylund Ek, delar material och andra tips på Instagram och Drive: [educreation_by_me](#)

1. Välj ett ord i rutan och skriv det vid rätt förklaring.

föremål

miljö

blänker

flyter

vattenytan

guppar

vadar

skramlar

slät

målörd

	Något som ligger på vattenytan utan att sjunka.
	Det rör sig upp och ner i vatten.
	En sak, till exempel en bok, penna eller stol.
	Går i vatten som inte är så djupt, ofta med vatten upp till knäna.
	En plats eller omgivning där något händer, till exempel naturen.
	Något som låter när saker slår mot varandra.
	Det är utan ojämnheter eller gropar, till exempel en spegel.
	Ett viktigt ord man ska lära sig och förstå.
	Översta delen eller lagret av vattnet, där luft och vatten möts.
	Något som lyser eller glänser.

2. Välj ett ord i rutan och skriv det vid rätt förklaring.

beskriva

förvänta

inledning

utvärdera

	Att förklara hur något ser ut, känns eller fungerar.
	Att titta på hur något gick.
	Start eller början på något.
	Att tro att något ska hända.

3. Skriv egna meningar med minst fem av orden. Kom ihåg stor bokstav och punkt!

föremål

miljö

blänker

flyter

vattenytan

guppar

vadar

skramlar

slät

målord

beskriva

förvänta

inledning

utvärdera

4. Exit-ticket. Vilka ord vill du använda på rasten, hemma eller i dina texter? Ringa in.

föremål	miljö	blänker	flyter	vattenytan
guppar	vadar	skramlar	slät	målord
beskriva	förvänta	inledning	utvärdera	